

Kronika

★ Nagrodę Polskiego PEN Clubu im. Ksawerego, Mieczysława i Erazma Pruszyńskich przyznano prof. Alfredowi Markowi Wierzbickiemu, filozofowi, publicyście, poecie, „za wagę i odwagę postawy i słowa w nauczaniu, w publicystyce, w poezji – i w życiu”.

★ Laureatką Paszportów „Polityki” w dziedzinie literatury została Mira Marcinów, autorka książki *Bezmatek* („Czarne”). Nomina-cje otrzymali Igor Jarek oraz Patrycja Sikora.

★ Zakończono plebiscyt „Historia zebra-na” na najlepsze książki historyczne 2020 r. W kategorii „W rolach głównych” (biogra-fie i wspomnienia) jurorzy nagrodzili *Sa-gę rodu Czartoryskich* Zofii Wojtkowskiej („Iskry”), natomiast internauci *Dwie twarze. Życie prywatne morderców z Auschwitz* Niny Majewskiej-Brown („Bellona”). W katego-rii „Oknem badacza” (naukowe książki hi-storyczne) jurorzy uhonorowali *Państwo czy rewolucja. Polscy komuniści a odbudowa-nie państwa polskiego 1892–1920* Andrzeja Fri-szkego („Krytyka Polityczna”), internauci – *Obwód Łańcut SZP-ZWZ-AK w latach 1939–1945* Andrzeja Borcza (IPN). W kategorii „Histo-ria niebanalna” uznanie jury zyskała pub-likacja *Najbardziej tajemniczy kraj świata. Związek Sowiecki w fotografiach i tekstach Ju-liena H. Bryana 1930–1959* (IPN). Internauci wskazali na *Chama niezbytowanego* Rafała Ziemkiewicza („Fabryka Słów”). Plebiscyt organizowany jest przez redakcję Histmag.org i Granice.pl.

★ W internetowym głosowaniu wyłonio-no najlepsze (oraz najgorsze) okładki książ-ek wydanych w Polsce w 2020 r. (faceboo-kowy fanpage „Kupiłbym tę książkę, gdyby nie okładka”). Pierwsza trójka najlepszych: 1. Wit Szostak, *Cudze słowa*, okładka Ula Pągowska („Powergraph”); Klaudia Piróg, Małgorzata Herrera, *Tornado Jumi*, okładka Małgorzata Herrera („Dziwimisie”); Bianca Bellová, *Mona*, okładka Kasia Michalkie-wicz (Pani Hansen) („Afera”).

★ Nowym redaktorem naczelnym „Twór-czości” został Mateusz Werner, poloni-sta, filozof kultury, eseista i krytyk fil-mowy, redaktor kwartalnika „Kronos”. Autor książki *Wobec nihilizmu. Gombrowicz,*

Witkacy („Sic!”), licznych publikacji w pra-sie i periodykach. Redaktorami naczelnymi „Twórczości” byli: Kazimierz Wyka, Adam Ważyk, Jarosław Iwaszkiewicz, Jerzy Li-sowski, Bohdan Zadura.

★ Wydawnictwo Uniwersytetu Jagielloń-skiego powołało do życia nową markę wy-dawniczą „Bo.wiem”. Jej oferta „będzie skierowana do czytelników poszukujących pogłębionych reportaży, dobrze napisanych książek popularnonaukowych, mądrych poradników i nieoczywistych literackich podróży”.

★ Polskie Wydawnictwo Muzyczne poinfor-mowało o zakończeniu projektu „Digitaliza-cja zasobów będących w posiadaniu Polskie-go Wydawnictwa Muzycznego”, w którego ramach powstała Polska Biblioteka Muzycz-na (www.polskabibliotekamuzyczna.pl).

★ W 2020 r. odnotowano 1770 Dyskusyjnych Klubów Książki (dwa razy więcej niż w 2019). Działa 609 klubów dla dzieci i młodzieży oraz 1161 klubów dla dorosłych. W gminach wiejskich jest 565 klubów, w gminach miejsko-wiejskich 464, a w miastach 741. Pande-mia uniemożliwiła powoływanie nowych, znacznie też ograniczyła działanie istnieją-cych. W br. w ramach programu dotacyj-nego „Dyskusyjne Kluby Książki 2021” 18 bibliotek wojewódzkich otrzyma dofinan-sowanie na wsparcie działania Dyskusyjnych Klubów Książki. Łączna kwota przyznanych dotacji wynosi 1,8 mln zł.

★ Jak podaje GUS, w 2020 r. 12922 przedsię-biorstwa w Polsce zajmowały się działalno-scią wydawniczą.

★ Z okazji 100. rocznicy urodzin Krzyszto-fa Kamila Baczyńskiego przy warszawskiej ulicy Solec 85 odsłonięto mural przedsta-wiający poetę.

★ Ukończono budowę nowego magazynu zbiorów Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza. Budynek powstał przy ulicy Trawiastej 29 w Warszawie. Zostaną w nim umieszczone książki, rzeźby, meble, kolek-cje medalierstwa i malarstwa.

★ 8 stycznia zmarła Barbara Köhler (ur. 1959), niemiecka poetka, laureatka Nagro-dy Miast Partnerskich Getyngi i Torunia

im. Samuela Bogumiła Lindego (w 2003 r. wraz z Włodzimierzem Kowalewskim).

★ 18 stycznia odszedł prof. Andrzej Koj-der (ur. 1941), socjolog. Wybrane publikacje: *Anegdoty, limeryki, epifanie: o socjologii i socjo-logach; Godność i siła prawa. Szkice socjologicz-noprawne; Socjologia humanistyczna* Floria-na Znanickiego: *przestanie dla współczesności* (współredaktor); *Dawne i nowe problemy spo-łeczne: szkice do obrazu społeczeństwa polskiego u progu XXI stulecia* (redaktor); *Rok 1989: nowa Polska, odmieniona Europa* (współredaktor).

★ 21 stycznia zmarł Henryk Jerzy Chmie-lewski, ps. Papcio Chmiel (ur. 1923), grafik, rysownik i publicysta, autor serii komikso-wej „Tytus, Romek i A'Tomek”. Napisał au-tobiografię *Urodziłem się w Barbakanie*, jej późniejsze rozszerzenie to *Tarabanie w Bar-bakanie*. Jest też autorem książki *Tytus zlu-strowany*. Odznaczony Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, uhonorowany wyróżnieniem „Zasłużony dla Warszawy”.

★ 1 lutego odszedł Jerzy Filip Gąssowski (ur. 1926), archeolog, nauczyciel akademicki. Prowadził badania w zakresie archeologii wczesnego średniowiecza i sztuki pradzie-jowej w Polsce, Wielkiej Brytanii, Bułga-rii oraz we Francji. W 2008 r. pracował przy wykopaliskach we Fromborku, podczas których został odnaleziony szkielet Mikołaja Kopernika. Autor: *Ziemia mówi o Piastach; Narodziny średniowiecznego świata; Z dziejów polskiej archeologii; Mitologia Celtów; Kultura pradziejowa na ziemiach Polski*.

★ 2 lutego zmarł Zbigniew Siemaszko (ur. 1923), historyk, pisarz, publicysta emigra-cyjny. Związany ze środowiskiem „Kon-tynentów”, potem z londyńskim „Prze-głędem Powszechnym”, publikował w „Zeszytach Historycznych” oraz w pa-ryskiej „Kulturze”. Laureat nagrody przy-znawanej przez Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Autor m.in.: *Narodowe Siły Zbrojne; Wojsko od podszewki* (sylwetki i sytu-acje); *W sowieckim osaczeniu 1939–1943; Ra-diotelegrafia i radiowywiad* (1939–1946); *Gene-rał Anders w latach 1892–1942*. ☉